

วารสารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครู

ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (มกราคม – เมษายน 2566) หน้า 16 - 29

Journal of Teacher Professional Learning Community (JTPLC)

Vol. 3, No. 1, pp. 16 - 29, January – April 2023

<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/jtplc>

การจัดการศึกษาในห้องเรียนรวมและการให้ความช่วยเหลือ
ด้านการศึกษานักเรียนออทิสติก
**Inclusive Classroom Management and Educational
Supporting for Autistic Students**

เจริญขวัญ ศรีพันธุ์ชาติ

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายการศึกษาพิเศษ (ศูนย์วิจัยออทิสติก)

Charoenkhwan Sripunchat
Special Education Division, Khon Kean University Demonstration School,
(Autistic Research Center) Thailand

Corresponding author email: jaromo@kku.ac.th

Received: 18 Mar 2023

Revised: 29 Apr 2023

Accepted: 30 Apr 2023

บทคัดย่อ

การจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนออทิสติก เป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนวทางการจัดการศึกษาในห้องเรียนรวมและการให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษานักเรียนออทิสติก จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องสื่อสารเพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และคนทั่วไปในสังคมรับทราบ เพื่อร่วมพัฒนาศักยภาพนักเรียนออทิสติกซึ่งเป็นผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ เพื่อนำเสนอแนวปฏิบัติที่ดี บทความนำเสนอ วิธีการพัฒนาศักยภาพนักเรียนออทิสติก แนวปฏิบัติสำหรับการจัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนรวมและการให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษานักเรียนออทิสติก ทั้งหมด 11 ประเด็น ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมของผู้เรียน 2) การสื่อสารและการปฏิบัติต่อนักเรียน 3) การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล 4) การจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม 5) การวัดและประเมินผลการวัดและประเมินผล 6) การบริหารจัดการห้องเรียน 7) สื่อสิ่งอำนวยความสะดวกสื่อสารและบริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา 8) การปฏิสัมพันธ์และสื่อสารกับผู้ปกครอง 9) การประสานความร่วมมือ 10) การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่ดี 11) การส่งต่อ

คำสำคัญ: ห้องเรียนรวม นักเรียนออทิสติก ความช่วยเหลือด้านการศึกษา

Abstract

Educational management for autistic students is right for Thai students that need to be organized regarding on educational equability in basic education system. Inclusive classroom management and educational supporting for autistic students is crucial issue for communicating to stakeholders and public in order to cooperatively work for developing autistic student ability. This article, therefore, aimed to provide strategies of developing autistic student ability, best practices of inclusive education, and educational supporting for autistic students. The 11 issues of practices of inclusive education, and educational supporting, then, will be clarified. These 11 issues included 1) student preparation, 2) communicate and interact to students, 3) developing the individualized education program (IEP), 4) teaching and learning for inclusive education, 5) evaluation and assessment, 6) classroom management, 7) fostering and scaffolding for inclusive education, 8) interacting and communicating to parents, 9) cooperation among stakeholders, 10) building up stakeholders' understanding and positive attitude, and 11) transition.

Keyword: inclusive education classroom, autistic students, educational supporting

1. บทนำ

การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปีที่รัฐจะต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกายจิตใจสติปัญญาอารมณ์สังคมการสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาสต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ และการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวรรค 2 ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและให้บุคคลดังกล่าวได้ซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกสื่อสารและบริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา 2545) ดังนั้นสถานศึกษาครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนตามความสนใจความถนัดของผู้เรียน

ในเรื่องของการศึกษาโดยเด็กทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการได้รับการศึกษาแต่ผลเสียที่ตามมา ก็คือเป็นการเน้นให้เห็นจุดด้อยหรือข้อบกพร่องของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมากยิ่งขึ้นอย่างไรก็ตามนักการศึกษาพิเศษบางคนกล่าวว่ากฎหมายการศึกษาพิเศษเป็นความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ของสาขาการศึกษาพิเศษนี้เป็นอย่างมากถึงแม้ว่าถึงแม้ว่ายังคงมีปัญหาหลายอย่าง แต่อย่างน้อยกฎหมายการศึกษาพิเศษก็สามารถสมัครสนับสนุนพิเศษสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องกฎหมายนี้ส่งผลให้หน่วยงานต่างๆที่จัดการศึกษาต้องให้บริการทางด้านการศึกษาพิเศษแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคนจึงอดจูงส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคลให้ผู้เรียนได้พัฒนาทางด้านร่างกายสติปัญญาอารมณ์และสังคมเป็นสำคัญ (กรมวิชาการ 2545) ให้มีการช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีการแก้ไขกฎหมายเพิ่มเติมเป็นกฎหมายการศึกษา

การออกกฎหมายทางการศึกษาพิเศษได้ส่งผลดีให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทำให้งานการศึกษาโดยกฎหมายฉบับนี้ต้องพัฒนาและขยายโปรแกรมการศึกษาพิเศษให้ครอบคลุมทุกโรงเรียนทั่วประเทศ ซึ่งจะต้องคำนึงถึงหลักสำคัญดังนี้คือ 1) การจัดการศึกษาอย่างเหมาะสมและไม่เสียค่าใช้จ่าย 2) การประเมินผลที่เหมาะสม 3) แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล 4) เทคโนโลยี สื่อสิ่งอำนวยความสะดวก 5) การตัดสินใจร่วมกันของผู้ปกครองและเด็ก 6) สิทธิของผู้ปกครองและเด็ก (ดาร์ณ ศักดิ์ศิริผล 2552) อย่างไรก็ตาม การจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทของเด็กด้วย เช่น นักเรียนที่สติอาจจะต้องมีประเด็นที่ต้องคำนึงถึงแนวทางเฉพาะเพื่อวางแผนทางการช่วยเหลือด้านการศึกษา

ออทิสติก คือ เด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาประเภทหนึ่ง เด็กกลุ่มนี้ต้องการการศึกษาพิเศษในลักษณะที่แตกต่างไปจากการศึกษาที่ให้แก่ปกติ เพราะมีความบกพร่องในพัฒนาการด้านการสื่อความหมาย ไม่ว่าจะเป็นการใช้สีหน้าท่าทางหรือการใช้ภาษาล้วนมีปัญหาทางพฤติกรรม ปัญหาทางสังคม และพฤติกรรมที่แปลก ๆ ซ้ำ ๆ สมาคมเด็กออทิสติกสหรัฐอเมริกา (Autism Society of America) ได้ให้ความหมายของเด็กออทิสติก ว่ามีลักษณะเด่น 5 ประการ 1) พัฒนาการล่าช้าหรือมีพัฒนาการไปในทางถดถอย 2) แสดงปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมในลักษณะแปลก ๆ หลีกเลียงการมองหน้ามีปฏิกิริยาตอบโต้ต่อเสียงที่ได้ยินมีการรับรู้ด้านการสัมผัสหรือความเจ็บปวดในลักษณะที่มากหรือน้อยเกินไปหรือไม่แสดงปฏิกิริยาตอบโต้ใด ๆ ต่อสิ่งเร้าที่กล่าวแล้ว 3) แสดงอาการสนใจต่อตนเองหรือกระตุ้นตนเอง โดยไม่ให้ความสนใจต่อสิ่งที่อยู่รอบตัว 4) มีปัญหาการพูดและภาษา 5) ไม่สามารถแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบผู้คนสิ่งของหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ (ผดุง อารยะวิญญู 2546)

ลักษณะของเด็กออทิสติกแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันทั้งลักษณะอาการแสดงระดับความรุนแรงของอาการจะเปลี่ยนไปตามอายุของเด็กโดยจะมีพัฒนาการผิดปกติและล่าช้ากว่าเด็กในวัยเดียวกัน ในช่วงปีแรกมักเลี้ยงง่าย ไม่ค่อยร้องแต่ในบางรายอาจมีปัญหาการกิน ดูนอนไม่ดึกกลืนไม่เป็น มีปัญหาการนอน นอนช่วงสั้น ๆ ตื่นบ่อย ร้องไห้ไม่มีเหตุผลหรือเงิบเฉยเกินไป ไม่ติดใครเลยหรือติดมากผิดปกติ ไม่ชอบถูกตัว ไม่ค่อยสบตาหรือจ้องอย่างมาก จ้องแบบทะลุทะลวงแต่ไม่มีความหมาย ช่วงหลัง 1 ปี จะเริ่มสังเกตว่าพูดช้า ไม่พูด ไม่ชี้บอกความต้องการ อาจมีการออกเสียงสั้น ๆ แล้วหยุดไป ไม่สบตาหรือจ้องมองมากผิดปกติ ไม่สนใจใครและไม่สนใจเล่นกับเด็กอื่นตามวัยเลียนแบบไม่เป็น มีพฤติกรรมทางสังคมที่แปลกกว่าเด็กอื่น มักไม่อยู่นิ่ง วิ่งไม่ระวัง หกล้มไม่ร้องเหมือนไม่รู้รู้สึกเจ็บ ไม่มีการตอบสนองทางอารมณ์ และหากมีสีหน้าเฉยเมย เมื่อเด็กอายุ 18 เดือน หากพบพฤติกรรมต่อไปนี้มากกว่า 2 ข้อ ให้นึกถึง ภาวะออทิสซึม ได้แก่ 1) ไม่สนใจสิ่งแวดล้อมและบุคคลเล่นกับเด็กอื่นไม่เป็น 2) ไม่สามารถชี้นิ้วบอกความต้องการได้ 3) เล่นสมมุติไม่เป็น 4) ไม่สามารถมีพฤติกรรมแสดงความสนใจร่วมกับบุคคลอื่นได้ (รัชนิกร ทองสุคติ 2550)

องค์การอนามัยโรคได้ระบุ ระดับความรุนแรงของนักเรียนออทิสติกที่สามารถเรียนรวมได้จะเป็นกลุ่ม High Function Autism (HFA) เป็นกลุ่มที่มีความสามารถสูง มีอาการของออทิสติกที่ไม่รุนแรง นักวิชาการบางกลุ่มจัดเป็นกลุ่มแอสเพอร์เกอร์ซินโดรม มีปัญหาทางการสื่อสารทางสังคม ไม่สามารถผสมผสานการใช้การสื่อสารระหว่างภาษาที่ใช้ถ้อยคำและไม่ใช้ถ้อยคำ ไม่สนใจที่จะสนทนากับใครๆ มีลักษณะความบกพร่องทางสังคมและไม่มีความบกพร่องทางสติปัญญา การจัดการศึกษาเพื่อนักเรียนออทิสติกที่เรียนรวม จึงต้องเกี่ยวข้องของการบูรณาการทั้งด้านสังคมและการเรียนของนักเรียนปกติเพื่อนักเรียนจะได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน ด้วยการกำหนดหลักสูตรที่ไม่ควรมุ่งเน้นเฉพาะวิชาการ แต่การจัดการเรียนการสอนควรเน้นการพัฒนาสังคมและอารมณ์ (ผดุง อารยะวิญญู 2551) ยึดหลักความต้องการจำเป็นของผู้เรียนเป็นหลัก ให้นักเรียนออทิสติกใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับเด็กปกติได้ โดยคำนึงถึงหลักสิทธิส่วนบุคคล ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ตามความเชื่อพื้นฐานที่ว่า นักเรียนออทิสติกมีความเหมือนนักเรียนปกติมากกว่าความแตกต่าง (ดารณี อุทัยรังกิจ 2545) ตลอดจนการเลือกรูปแบบการสอนกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับแต่ละคนจึงต้องเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้สำหรับนักเรียนพิเศษอย่างแท้จริง เด็กประถมศึกษาเป็นวัยที่เริ่มใช้เวลาส่วนมากอยู่กับเพื่อน และเริ่มเรียนรู้ที่จะให้ความร่วมมือ รู้จักให้และรับ เพื่อนร่วมวัยเป็นแบบทางสังคมที่สำคัญเด็กจะเลียนแบบพฤติกรรมต่าง ๆ จากเพื่อนและจะมีสังคมพิเศษเฉพาะ การเล่นเกมต่าง ๆ ก็จะมีแบ่งตามเพศเพื่อนเป็นผู้ให้แรงเสริมขณะเดียวกันจะเป็นผู้ประเมินพฤติกรรมให้คำติชม เพื่อนจะมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม ทักษะ และค่านิยมของเด็กวัยนี้ ดังนั้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนจึงสำคัญมาก การมีเพื่อนสนิทสำหรับเด็กวัยนี้ การปรับตัวจะไม่ค่อยมีปัญหาการใช้สังคมดีจะช่วยให้ครูทราบว่าใครเป็นคนที่เพื่อนรักและชอบมาก ใครบ้างที่เพื่อนไม่ชอบ ดังนั้น เพื่อสื่อสารแนวทางการจัดการห้องเรียนรวมของนักเรียนออทิสติกกับความช่วยเหลือด้านการศึกษา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำเป็นต้องเข้าใจวิธีการพัฒนาศักยภาพนักเรียนออทิสติก

จากการศึกษาจากนักวิชาการด้านนักเรียนออทิสติกทำให้ทราบถึงการเรียนรู้ของนักเรียนออทิสติกที่ต้องใช้หลักการสอนแบบบูรณาการซึ่งในนักเรียนออทิสติกแต่ละคนจะมีทั้งความเหมือนและไม่เหมือนกันทั้งด้านวิชาการ ด้านทักษะทางสังคม ภาษาและพฤติกรรมแต่นักเรียนออทิสติกก็สามารถพัฒนาได้และต้องพัฒนาให้ตรงตามศักยภาพ

2. วิธีการพัฒนาศักยภาพนักเรียนออทิสติก

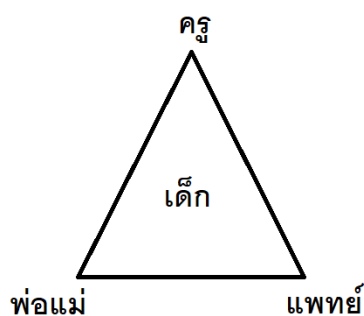
นักเรียนออทิสติกมีความบกพร่องทางพัฒนาการ ซึ่งแสดงให้เห็นได้ตั้งแต่วัยเด็กเล็กมีผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตประจำวัน ความสามารถในการสื่อสาร พฤติกรรมซ้ำๆ ความคิด ความรู้สึก และการสร้างสัมพันธ์ภาพกับบุคคล ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือโดยเร็วที่สุด เพื่อให้ นักเรียนได้ปรับตัวเข้ากับสังคม การวางแผนการดูแลหรือการจัดการศึกษาที่เหมาะสมตามความ ต้องการที่จำเป็น ต้องอาศัยทีมสหวิชาชีพ ที่ประกอบด้วย ครู หมอ พ่อแม่ และบุคคลในสังคมที่ เกี่ยวข้อง โดยเริ่มจากการวินิจฉัยประเมินศักยภาพเบื้องต้น การกำหนดเป้าหมายการให้บริการ การจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและส่งเสริมศักยภาพของบุคลากร การเชื่อมโยงการส่ง ต่อการดูแล ตลอดจนการวิจัยเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป

หลักการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนออทิสติก จำเป็นต้องยืดหยุ่นสูง ให้เหมาะสม กับสภาพความต้องการของผู้เรียนแต่ละราย ซึ่งครูผู้สอนต้องมีเจตคติที่ดี สอนด้วยความรักความ อ่อนน้อมความเข้าใจ สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันจนเป็นที่ยอมรับของผู้เรียน จึงต้องเอื้อให้ผู้เรียนยอม เปิดโลกของตนเอง ยอมรับการเรียนรู้ต่างๆ ตามจุดหมายที่กำหนด เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง ทั้งเน้น การปรับสภาพแวดล้อม รวมถึงการสอนเป็นรายบุคคล สอนตามระดับความสามารถ สอนจากง่ายไป หายาก สอนโดยใช้หลักการ 3 R ได้แก่ Repetition คือสอนซ้ำไปซ้ำมา Relaxation คือสอนแบบ ไม่ตึงเครียด และ Routine คือสอนให้เป็นกิจวัตรเหมือนกันทุกๆ วัน เพื่อให้ผู้เรียนไม่สับสน สอนให้ ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมอย่างเป็นระบบ ซึ่งดำเนินการพัฒนาศักยภาพ นักเรียนออทิสติก ตามหลักการดังกล่าว ต้องอาศัยการประสานงานร่วมกันเพื่อให้การช่วยเหลือ นักเรียนออทิสติก และดำเนินการกระตุ้นพัฒนาการ

ในการพัฒนาศักยภาพนักเรียนออทิสติกนั้นจำเป็นต้องมีการบูรณาการ เชื่อมโยง ร่วมมือ กับหลายส่วนซึ่งในนักเรียนออทิสติกแต่ละคนมีความสามารถและความต้องการจำเป็นพิเศษที่ แตกต่างกันไปอย่างไรก็ตาม ครู หมอ พ่อแม่ ก็ยังคงช่วยเหลือร่วมมือกันดังรายละเอียดนี้

2.1 การประสานงานร่วมกันเพื่อให้การช่วยเหลือนักเรียนออทิสติก

ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2543 (อ้างถึงใน ดวงสมร ศิริ, 2552) กล่าวว่า เด็กออทิสติกเป็นเด็กที่มีปัญหาด้านสังคม การสื่อสาร และอารมณ์ พฤติกรรมดังนั้น การช่วยเหลือ ส่งเสริมฟื้นฟูและพัฒนาพฤติกรรมที่เหมาะสม จึงจำเป็นมากเพื่อให้เขาสามารถที่จะ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ การดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกคนฝ่ายที่ เกี่ยวข้องใกล้ชิดกับเด็ก โดยเฉพาะฝ่ายพ่อแม่ ผู้ปกครอง ฝ่ายแพทย์ จิตแพทย์ นักบำบัด และฝ่ายครู อาจารย์ โดยที่ทั้ง 3 ฝ่ายต้องประสานงานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 การประสานงานระหว่าง พ่อแม่ ครู และ แพทย์ เพื่อให้การช่วยเหลือเด็กออทิสติก

จากรูปที่ 1 พ่อแม่ ครู และ แพทย์ต้องประสานงานร่วมกันเพื่อให้การช่วยเหลือเด็กออทิสติก พ่อแม่เป็นครูคนแรกของลูก ต้องเอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น รู้จักวิธีสังเกต พัฒนาการของลูก เพื่อเป็นข้อมูลในการบำบัดรักษาและพัฒนาการพฤติกรรมที่เหมาะสม พ่อแม่เด็กออทิสติกต้องมีความอดทนสูง ทำใจยอมรับสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นปรับสถานการณ์ภายในบ้านให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการเลี้ยงดู แพทย์ หมายถึง กุมารแพทย์ จิตแพทย์ พยาบาล พยาบาลจิตเวช นักจิตวิทยา นักแก้ไขการพูด นักกิจกรรมบำบัด นักอาชีวบำบัด โดยที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือ ประสานงานกับพ่อแม่และครูช่วยรักษารักษาบำบัด ให้คำแนะนำ ฝึกอบรม เพื่อลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา เสริมสร้างทักษะการดูแลตนเองในกิจวัตรรวมทั้งทักษะ อื่น ๆ และอีกส่วนหนึ่งที่สำคัญ คือ ครูและบุคลากรในโรงเรียน ต้องมีความรู้และเข้าใจในเรื่องของเด็กออทิสติกยอมรับเด็กมีจิตใจที่เมตตา เห็นใจ และปรารถนาจะให้ความช่วยเหลือพัฒนาเด็ก นอกจากนี้ยังต้องมีความอดทนในการที่จะช่วยเหลือลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา เสริมสร้างพฤติกรรมใหม่ตลอดจนให้เด็กได้เรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ และให้การศึกษพิเศษตามความถนัดของเด็กแต่ละคน

2.2 การกระตุ้นพัฒนาการ

การกระตุ้นพัฒนาการจะเป็นการช่วยเหลือบุคคลออทิสติกได้เรียนรู้โลกรอบตัวที่ละเอียดน้อย เพื่อให้เด็กได้พัฒนาศักยภาพตามความสามารถโดยมีหลักสำคัญดังต่อไปนี้ (ดวงสมร ศิริ, 2552)

1) เข้าใจโลกของเด็กบุคคลออทิสติกจะมองโลกและเข้าใจโลกที่แตกต่างไปจากเรา ข้อจำกัดต่าง ๆ ในตัวเราทำให้เป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิต ดังนั้นความเข้าใจจะเป็นการยอมรับเขาอย่างที่เขาเป็นและจำทำให้เกิดความรู้สึกในแง่บวกที่จะนำมาซึ่งความช่วยเหลืออย่างมีประสิทธิภาพเริ่มต้นด้วยการทำให้เด็กกล้าเข้าหา

2) การฝึกควรเริ่มด้วยการสร้างแรงจูงใจเด็กให้อยากเข้าหาเรา โดยการทำให้เด็กรู้สึกสนุก มีความสุข ผ่อนคลาย เมื่อเด็กรู้สึกปลอดภัยเด็กก็อยากเข้าหาเรา อยากสื่อสาร อยากสัมผัสโลกภายนอก และจะเป็นการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ สร้างแรงจูงใจให้เรียนรู้การสร้างแรงจูงใจให้รู้ทำ

ได้โดยพยายามทำบทเรียนให้เป็นสิ่งที่น่าตื่นเต้น และช่วยให้เด็กรู้ว่าเขามีความสามารถพอ เชื่อมั่นในตนเองว่าเขา “ทำได้” รวมทั้งช่วยให้เด็กมีโอกาสประสบความสำเร็จตามสมควร

3) จัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม สภาพแวดล้อมที่ทำให้เด็กออกทิสติกเรียนรู้ได้ดี คือ สภาพแวดล้อมที่มีระเบียบมีความแน่นอน คาดเดาได้ว่าจะเกิดอะไรขึ้น ดังนั้นจะต้องจัดชีวิตประจำวันเด็กให้เป็นระเบียบ เช่น แบ่งห้องให้เป็นสัดส่วนเพื่อให้เด็กรับรู้ช่วงเรียนเด็กจะออกไปนอกบริเวณไม่ได้การจัดเก็บสิ่งของต้องเป็นระเบียบ มีที่เก็บแน่นอน ซึ่งจะช่วยให้เด็กรับรู้และประมวลผลข้อมูลได้ดี ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย ส่วนห้องเรียนเด็กควรสงบเพื่อช่วยให้มีสมาธิจดจ่อได้ง่ายขึ้น ความไม่สงบไม่มีสิ่งเร้าเกินไปจะทำให้เด็กผ่อนคลายและเรียนรู้ได้ดีขึ้น นอกจากนี้แล้วยังไม่ควรตกแต่งห้องที่จะทำให้เด็กวอกแวกง่าย รวมทั้งควรกันม่านเพื่อลดสิ่งเร้าภายนอกห้อง

4) จัดโปรแกรมที่เหมาะสมกับนักเรียนออทิสติกแต่ละคน โดยประเมินจุดเด่นจุดด้อยของนักเรียนเพื่อนำจุดเด่นมาพัฒนาจุดด้อย

5) ฝึกตามลำดับพัฒนาการกิจกรรมที่สอนต้องเหมาะสมกับวัย ทั้งนี้ต้องประเมินพัฒนาการก่อนว่าเด็กทำอะไรได้บ้าง แล้วเริ่มฝึกในเรื่องที่เด็กทำไม่ได้ เช่น เด็กขีดเส้นยังไม่ได้ก็ต้องเริ่มฝึกการจับดินสอให้ถูกท่า ฝึกระบายสีภาพ ฝึกเขียนเส้น และฝึกเขียนวงกลม สีเหลี่ยม สามเหลี่ยม ตามลำดับ นอกจากนี้การฝึกพัฒนาการต้องฝึกทุกด้านไปพร้อม ๆ กัน เช่น ฝึกให้พูดคำใหม่ ร่วมกับการฝึกทักษะสังคมด้วย

6) ฝึกจากง่ายไปยาก การสอนต้องให้เด็กรู้สึกประสบความสำเร็จ ดังนั้นต้องฝึกจากง่ายไปยาก เช่น ให้ตัดกระดาษเป็นสองชิ้น แล้วจึงตัดตามเส้นตรงหรือใช้คำสั่งขั้นตอนเดียวกัน เช่น “หยิบหนังสือ” จากนั้นเพิ่มคำสั่งสองขั้นตอน เช่น “หยิบหนังสือเอามาให้ครู” เป็นต้น โดยแต่งงานเป็นขั้นตอนย่อย ๆ จะช่วยให้เด็กรู้สึกทำได้ไม่ยาก และจะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จทีละขั้น

7) ฝึกซ้ำ ๆ การฝึกสิ่งใหม่ ๆ สำหรับเด็กออทิสติกต้องฝึกบ่อย ๆ ซ้ำ ๆ และการฝึกซ้ำ ๆ จะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จทีละขั้น

8) ฝึกอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ เข้มข้น จริงจัง โดยการฝึกต่อเนื่อง หมายถึง ทำไปสักระยะหนึ่งจนเด็กสามารถทำสิ่งนั้นได้ดีมิใช่ฝึก 5-6 วันแล้วเด็กยังทำไม่ได้ก็เลิกฝึก การฝึกสม่ำเสมอ หมายถึง ทำทุกวัน เพราะเด็กลืมเร็ว การฝึกบ้างไม่ฝึกบ้างจะทำให้เด็กไม่สามารถคงทักษะที่ฝึกได้แล้วคงอยู่ได้ การฝึกเข้มข้น หมายถึง การฝึกตัวต่อตัวเป็นหลักและฝึกในกลุ่มใหญ่เสริม และการฝึกจริงจัง หมายถึง ตั้งใจฝึกและมีชีวิตชีวาเพื่อให้เด็กอยากเรียนรู้ อย่าลืมนำต้องฝึกเด็กทุกวันให้ได้ 40 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

วิธีการพัฒนานักเรียนออทิสติกมีหลากหลายจากที่กล่าวเบื้องต้นว่าจะต้องพัฒนาให้ตรงและเต็มศักยภาพของนักเรียนโดยจะต้องได้รับความร่วมมือทั้งครูหมอพ่อแม่หรือนักสหวิชาชีพต่างรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีส่วนช่วยนักเรียนออทิสติก เช่น โรงเรียนและการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนออทิสติก

3. การจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนออทิสติกในชั้นเรียนรวม

การเรียนรู้รวม (Inclusive Education) เป็นการจัดนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมกับนักเรียนปกติและเรียนเหมือนนักเรียนปกติทุกประการ โดยรับบริการพิเศษบ้าง หรือไม่ต้องการบริการพิเศษเลย เนื่องจากได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพจนถึงระดับช่วยเหลือตนเองได้ โดยในการเรียนรู้รวม (Inclusive Education) นักเรียนออทิสติกบางคนสามารถจัดการเข้าเรียนรวมในชั้นปกติกับเพื่อนภายใต้พื้นฐาน การทำความเข้าใจ กับทุกฝ่ายทั้งผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง เพื่อนนักเรียน ที่ยอมรับ เข้าใจ เอาใจใส่ และคอยช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่องในการพัฒนาการเรียนรู้

การจัดการศึกษาเรียนรู้รวมเพื่อให้นักเรียนออทิสติกเข้าร่วมเรียนในชั้นเรียนปกติมีประเด็นให้พิจารณาและดำเนินการร่วมกันหลายประการ เช่น นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเรียนร่วมกับนักเรียนปกติเต็มเวลาแต่มีครูการศึกษาพิเศษคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่ครูประจำชั้นหรือประจำวิชา จึงจำเป็นต้องชี้แจงให้ครูที่สอนชั้นเรียนร่วมเข้าใจความต้องการและความสามารถของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษช่วยกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการสอนช่วยประเมินพัฒนาการในการเรียนรู้ของนักเรียนตลอดจนการปฏิบัติต่อนักเรียน เป็นต้น ดังนั้นเพื่อให้ทราบแนวทางและขั้นตอนการร่วมกันสำหรับการจัดการศึกษาการเรียนรู้รวม ศูนย์วิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนรวม สำหรับเด็กออทิสติก โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (2550) ได้เสนอแนวปฏิบัติสำหรับการจัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนรวมทั้งหมด 11 ประเด็น ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมของผู้เรียน 2) การสื่อสารและการปฏิบัติต่อนักเรียน 3) การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล 4) การจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม 5) การวัดและประเมินผลการวัดและประเมินผล 6) การบริหารจัดการห้องเรียน 7) สื่อสิ่งอำนวยความสะดวกสื่อบริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา 8) การปฏิสัมพันธ์และสื่อสารกับผู้ปกครอง 9) การประสานความร่วมมือ 10) การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่ดี 11) การส่งต่อ

ซึ่งประเด็นต่างๆเหล่านี้สามารถนำไปปรับใช้กับนักเรียนออทิสติกที่ชั้นเรียนรวมเต็มเวลาและปรับใช้ให้เหมาะสม สมกับความสามารถและความต้องการจำเป็นของนักเรียนโดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 การเตรียมความพร้อมของผู้เรียน

การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้นการเตรียมความพร้อมของนักเรียนนับเป็นสิ่งสำคัญยิ่งอีกประการหนึ่งที่โรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการสำหรับการเตรียมความพร้อมของนักเรียนนั้นจะเป็นการเตรียมความพร้อมทั้งที่มีความบกพร่องของนักเรียนทั่วไปโดยมีแนวปฏิบัติ คือ เตรียมความพร้อมของนักเรียนด้านทักษะพื้นฐาน เช่น ทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก ทักษะการช่วยเหลือตนเอง ทักษะทางสังคม ทักษะการสื่อสาร ทักษะทางวิชาการและทักษะพื้นฐานทางวิชาชีพ รวมถึงทักษะที่จำเป็นอื่น การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนครูและบุคคลอื่น ๆ รวมถึงต้องเตรียมด้านการรู้จักควบคุมอารมณ์และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งนี้ยังต้องเตรียมความพร้อมของนักเรียนทั่วไปในชั้นเรียนโดยให้ความรู้และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเด็กออทิสติก เสริมสร้างให้นักเรียนทั่วไปยอมรับในความเหมือนและแตกต่างของเพื่อนมนุษย์รวมถึงการให้ความรู้เกี่ยวกับข้อปฏิบัติต่อเด็กออทิสติกด้วย

3.2 การสื่อสารและการปฏิบัติต่อนักเรียน

นักเรียนออทิสติกมีความบกพร่องมีกิริยาท่าทางต่าง ๆ ที่ไม่เหมาะสม เช่น การสื่อสาร และการปฏิบัติต่อนักเรียนเหล่านี้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้ความใส่ใจเป็นพิเศษ แต่ต้องไม่ให้เกิดความรู้สึกแปลกแยก โดยครูและผู้เกี่ยวข้องอาจมีแนวทางในการปฏิบัติ เช่น สร้างความเป็นกันเอง การสัมผัสการโอบกอด การสื่อสารและการมองสบตา การรู้จักควบคุมอารมณ์ เมื่อสื่อสารไม่ประสบความสำเร็จ ควรสร้างความไว้วางใจ สร้างความสนิทสนมคุ้นเคย ชมเชยหรือให้รางวัล รวมทั้งให้อภัย เมื่อนักเรียนออทิสติกสื่อสารได้ไม่ถูกต้อง

3.3 การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

(Individualized Education Program: IEP) โปรแกรม IEP เป็นสิ่งสำคัญในการวางแผนการศึกษาให้กับนักเรียนออทิสติก เป็นการประสานกับผู้ปกครองเพื่อชี้แจงความเข้าใจ ขอความเห็นชอบและความร่วมมือในข้อมูล เกี่ยวกับตัวนักเรียนโดยมีการจัดประชุมผู้ปกครองทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การเชิญผู้ปกครองมาชมชั้นเรียน รวมถึงประสานงานกับครูที่เกี่ยวข้อง เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจและร่วมให้ข้อมูลที่เป็ประโยชน์เกี่ยวกับตัวนักเรียนซึ่งอาจมีการประชุมพูดคุยกับครูผู้สอนในกลุ่มสาระต่างๆหรือพูดคุยซักถามจากผู้ทำงานให้ความช่วยเหลือนักเรียนเช่นนักกายภาพบำบัด นักแก้ไขการพูด นักจิตวิทยาแพทย์ เป็นต้น การมีส่วนร่วมในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน โดยอาจทำหน้าที่รวบรวมข้อมูล เช่น การพูดคุยซักถามจากพ่อแม่ผู้ปกครองในครอบครัวของเด็กและการพูดคุยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือนักเรียนการทำแบบทดสอบต่างๆ และรวมถึงเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ให้กับผู้เรียนรวมทั้งชี้แจงทำความเข้าใจขอความเห็นชอบและความร่วมมือจากผู้ปกครองในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนและการร่วมเป็นคณะกรรมการในการวางแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

3.4 การจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม

การจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องวางแผนดำเนินงานรวมทั้งการจัดการเรียนการสอนร่วมกันครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้ความเข้าใจถึงสภาพปัญหาข้อบกพร่องต่าง ๆ ของเด็กที่อาจเป็นอุปสรรคหรือข้อจำกัด ในการเรียนรู้เพื่อที่จะได้วางแผนการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและข้อจำกัดของเด็กโดยอาจมีแนวทางในการปฏิบัติดังนี้ วางแผนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล การปรับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน และเวลาเรียนให้เหมาะสมสอดคล้องกับความสามารถ ของนักเรียนใช้เทคนิคและวิธีการสอนที่เหมาะสมหลากหลาย สอดคล้องกับความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน ก่อนการเรียนการสอนในแต่ละครั้งครูควรมีการกระตุ้นเตือน หรือเตรียมความพร้อมของนักเรียนก่อนโดยอาจใช้การกระตุ้นเตือนทางกายวาจา หรือท่าทาง เช่นการมองสบตา การปรบมือ การบอกให้นักเรียนทราบว่าเรากำลังเริ่มเรียนวิชาอะไร กันเป็นต้น การปรับภาระงานหรือการบ้าน ให้มีความเหมาะสมกับนักเรียน เช่นการให้การบ้านที่มีจำนวนน้อยข้อลง หรือการปรับการบ้านให้มีความยากง่ายตามความเหมาะสมของระดับความสามารถผู้เรียน การให้แรงเสริมกับนักเรียนเช่นการปรบมือการให้คำชมเชยการมองสบตาการสัมผัสอย่างอ่อนโยน การให้รางวัลเป็นต้นการสร้างเสริมทักษะทางสังคมและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียนเช่นการอยู่ร่วมกับผู้อื่นการทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นต้น

3.5 การวัดและประเมินผลการวัดและประเมินผล

นักเรียนออทิสติกควรได้รับการวัดและประเมินผลทั้งในระดับชั้นเรียน และการประเมินผลภายนอก มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพผู้เรียนดังกล่าว โดยอาจมีวิธีการดังนี้สอดคล้องกับนักเรียน เช่นการให้นักเรียนทำแบบทดสอบที่มีรูปแบบและวิธีการที่แตกต่างจากเด็กทั่วไป โดยอาจอาศัย สื่อ เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก หรือสื่ออุปกรณ์ต่างๆ เช่น นักเรียนออทิสติกอาจใช้นาฬิกาเสียง เพื่อใช้ในการเตือนบอกเวลา การปรับเปลี่ยนสถานที่ หรือการปรับเปลี่ยนเวลาตารางเวลาในการสอบให้มีความเหมาะสมกับนักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความจดจ่อในการทำแบบทดสอบมากยิ่งขึ้น และในแต่ละวิชาควรแบ่งระยะเวลาในการสอบให้เป็นช่วงๆ ตามความพร้อมของเด็กกรรมถึงปรับเปลี่ยนเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพนักเรียนทั้งนี้ต้องมีความสอดคล้องกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

3.6 การบริหารจัดการห้องเรียน

การจัดการห้องเรียนและการกิจกรรมต่างๆ ที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้การดำเนินการเรียนการสอนในห้องเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ แนวทางการจัดการบริหารจัดการห้องเรียน เช่น การกำหนดระเบียบ กฎระเบียบ ของห้องเรียน การกำหนดบทบาทหน้าที่ของนักเรียนในห้องเรียน และการเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ มีการบริหาร

จัดการด้านกายภาพที่มีประสิทธิภาพ จัดระเบียบในห้องเรียนการเข้าถึง การจัดที่นั่ง การใช้สื่ออุปกรณ์ที่พิเศษเหมาะสมและสอดคล้องกับตัวนักเรียน มีความเอาใจใส่เกี่ยวกับตารางเรียน จัดป้ายวันเวลาต่างๆบนกระดานดำ หรือมุมใดมุมหนึ่งที่เด็กสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน จัดมุมตารางเรียนเพื่อให้รู้ว่าเด็กต้องเรียนวิชาอะไรบ้างและก่อนเริ่มกิจกรรมการเรียนการสอนครูควรแจ้งให้นักเรียนทราบด้วยการเปลี่ยน จากการทำกิจกรรมหนึ่งไปสู่กิจกรรมหนึ่ง รวมถึงการเสริมแรงที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์

3.7 สื่อสิ่งอำนวยความสะดวกสื่อบริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

สื่อ เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกหรือสื่ออุปกรณ์ต่างๆ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ให้นักเรียนออทิสติกมีสิทธิ์ได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกสื่อบริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ครูผู้สอนควรได้จัดซื้อจัดหา หรือทำสื่อการเรียนการสอนอื่น ๆ ที่เหมาะสมสอดคล้องกับผู้เรียนโดยอาจมีแนวทางในการปฏิบัติ คือ จัดซื้อจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกสื่อบริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาให้กับนักเรียนออทิสติกหรือนักเรียนที่มีความบกพร่องเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีการเลือกใช้สื่อที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะหรือการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน เช่นสื่อของนักเรียนออทิสติกอาจจะเน้นการใช้ภาพ จัดซื้อจัดหาและผลิตสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน รวมทั้งต้องประเมินการใช้สื่อ ดูแลเก็บรักษารวมทั้งประชาสัมพันธ์เผยแพร่การใช้สื่อเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก

3.8 การปฏิสัมพันธ์และสื่อสารกับผู้ปกครอง

การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ความร่วมมือกับพ่อแม่ผู้ปกครองมีความสำคัญยิ่งที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุน ให้การดำเนินงาน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การมีปฏิสัมพันธ์และการสื่อสารกับผู้ปกครองในเชิงบวกมีส่วนสำคัญ ที่จะได้รับความร่วมมือดังกล่าว ได้แก่ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรวมในให้กับผู้ปกครองทราบ การให้ความรู้กับผู้ปกครองในการดูแลและให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนทั้งที่บ้านและโรงเรียน เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดกิจกรรมค่ายครอบครัวสัมพันธ์ เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดี และเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกันระหว่างครูกับผู้ปกครอง ให้ผู้ปกครองมีส่วนช่วยเหลือบุตรหลานที่บ้านทั้งด้านวิชาการ และทักษะการดำรงชีวิตโดยครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา จัดทำสมุดบันทึกกระหว่างบ้านกับโรงเรียน ในการบันทึก ควรบันทึกข้อมูลต่างๆ เชิงบวกและควรละเว้นการบันทึกข้อมูลในเชิงลบ

3.9 การประสานความร่วมมือ

ครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมให้กับนักเรียนควรได้มีส่วนในการประสานความร่วมมือกับบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น การประสาน

ความร่วมมือกับครูการศึกษาพิเศษ การประสานความร่วมมือกับพ่อแม่ผู้ปกครอง การประสานความร่วมมือกับคณะกรรมการการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การประสานความร่วมมือกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องเช่นนักจิตวิทยาบุคลากรทางการแพทย์นักวิชาชีพต่างๆ นักกายภาพนักแก้ไขการพูด นักสังคมสงเคราะห์ การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาเด็กออทิสติกต่อไป

3.10 การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่ดี

ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรอื่นๆ มีส่วนช่วยในการจัดการเรียนรวมให้ประสบความสำเร็จ ครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมให้กับนักเรียนออทิสติก ควรได้มีส่วนในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่ดีในการจัดการศึกษาเรียนรวมให้กับผู้บริหารสถานศึกษา เช่น การสื่อสารกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรอื่นๆ เกี่ยวกับนักเรียนออทิสติกและการจัดการเรียนรวมต้องเป็นการสื่อสารเชิงบวกการจัดทำเอกสารเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับนักเรียนออทิสติกให้ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรอื่นๆ 3 จัดประชุมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่ดีในการจัดการศึกษาเรียนรวมให้กับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคคลอื่นๆความร่วมมือและความเข้าใจอันดี ของพ่อแม่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการเรียนรวมจะมีส่วนช่วยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่ดีต่อผู้บริหารและผู้พัฒนางานมีความตั้งใจและทุ่มเทในการพัฒนาการจัดในการพัฒนาการจัดการเรียนรวมให้ประสบความสำเร็จด้วยความตั้งใจจริงและผลสำเร็จของงานที่จะมีส่วนช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นถึงความสำคัญและเห็นถึงคุณค่าของการจัดการเรียนรวม

3.11 การส่งต่อ (Transition)

การส่งต่อ (Transition) นักเรียนออทิสติก แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือการส่งต่อภายในโรงเรียนและการส่งต่อภายนอกโรงเรียนโดยในการส่งต่อควรมีข้อมูลและเอกสารต่าง ๆที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนเช่นประวัติครอบครัวประวัติส่วนตัวประวัติการเจ็บไข้จุดเด่นและจุดอ่อนของนักเรียนผลการเรียนและการพัฒนาของนักเรียนโดยอาจมีแนวทางปฏิบัติดังนี้ 1 ส่งต่อภายในโรงเรียนเป็นการส่งต่อนักเรียนออทิสติกระหว่างครูกับครูหรือระหว่างครูกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องหรือเป็นการส่งต่อระหว่างชั้นเรียน 2 การส่งต่อภายนอกโรงเรียนเป็นการส่งต่อให้นักเรียนออทิสติกระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานอื่นๆเช่นศูนย์การศึกษาพิเศษโรงพยาบาลโรงเรียนจัดการเรียนรวมโรงเรียนเฉพาะความพิการสถาบันอุดมศึกษาและศูนย์ฝึกอาชีพ เป็นต้นโดยอาจเป็นการส่งต่อเพื่อรับการช่วยเหลือเฉพาะด้านการตรวจวินิจฉัยเพิ่มเติมการศึกษาต่อหรือเพื่อประกอบอาชีพ

4. บทสรุป

ปัจจุบันถึงแม้จะมีกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเรียนรวม แต่วิธีการจัดการศึกษาในโรงเรียนต่างๆ จะมีประเด็นต่างๆ ที่ทำให้การดำเนินการจัดการศึกษาเรียนรวม ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขาดความเข้าใจระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองของนักเรียนออทิสติก ผู้ปกครองและนักเรียนปกติ เป็นต้น การสื่อสารแนวปฏิบัติสำหรับการจัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนรวมทั้งหมด 11 ประเด็น ให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ เหล่านี้ อาจจะทำให้การจัดการศึกษาเรียนรวมสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2548). คู่มือการดูแลเด็กออทิสติกแบบบูรณาการ เล่ม 2 กิจกรรมการฝึกเด็กออทิสติก. พิมพ์ครั้งที่ 3. เชียงใหม่: หจก.สมพรการพิมพ์.
- คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ. (2554). แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ แห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2555 – 2559. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ.
- เจริญขวัญ ศรีพันธ์ชาติและคณะ. (2564). หลักสูตรการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมสเปกตรัม ในระดับอนุบาลศึกษา : สถาบันวิจัยและบริการออทิสซึม มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จิระพร ชะโน (2557) การศึกษาแบบเรียนรวม inclusive Education สารคามการพิมพ์ สารคามเปเปอร์ มหาสารคาม
- ดารณี ศักดิ์ศรีผล (2552) การสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ .พิมพ์ที่ บริษัทไทยร่วมเกล้าจำกัด : นนทบุรี
- ดารณี อุทัยรัตนกิจ . (2545). “จะรู้อย่างไรว่าเด็กเข้าข่ายออทิสซึม” เอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการ เรื่องครู หมอ พ่อแม่ :มิติการพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติก.กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดวงสมร ศิริ. (2552) การพัฒนาศักยภาพของผู้ปกครอง ในการดูแลอนามัยส่วนบุคคล ของเด็กออทิสติก โรงเรียนกาวีละอนุกุล อำเภอเมืองเชียงใหม่ .

- ธีรากร มณีรัตน์ (2553) การพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนออทิสติกในโรงเรียนเรียนร่วมระดับประถมศึกษาโดยใช้เรื่องราวทางสังคม .วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ผดุง อารยะวิญญู. (2546). วิธีสอนเด็กออทิสติก. กรุงเทพฯ: แวนแก้ว.
- ผดุง อารยะวิญญู, วาสนา เลิศศิลป์. (2551). การเรียนรวม. กรุงเทพฯ. ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ.เอ็น.ที. ราชกิจจานุเบกษา.
- รัชนีกร ทองสุขดี. (บรรณาธิการ). (2550). เอกสารประกอบการสอนกระบวนวิชา 100303. การศึกษาพิเศษ.สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ . มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ .
- สมพร หวานเสร็จ. (2552). การพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติกโดยใช้สื่อสนับสนุนการเรียนรู้ผ่านการมอง. ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังนานาธรรม.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2562) การติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาเรียนรวม สำหรับเด็กพิการและเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ พิมพ์ที่เซ็นจูรี่ จำกัด นนทบุรี
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2562) การติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาเรียนรวม สำหรับเด็กพิการและเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ พิมพ์ที่เซ็นจูรี่ จำกัด นนทบุรี